

MEMO

Aan : College van Burgemeester en wethouders

Van : Informatiemanager en Adviseur Informatiebeheer

CC : Teammanager Informatie en Ondersteuning, Domeinmanager
Dienstverlening

Ons kernmerk :

Datum : 1 juni 2026

Onderwerp : Toekomst archiefbewaarplaats en e-depot

Aanleiding

Nationale wetgeving (Wet Open Overheid, wijziging van de huidige Archiefwet) stelt eisen aan het duurzaam digitaal toegankelijk zijn van archiefbescheiden.¹ Informatie die permanent moet worden bewaard zal ontsloten moeten worden via zogenoemde e-depots, bewaarplaatsen voor digitaal archief. In ons informatiebeleid is afgesproken dat we ons in dit kader ook zullen beraden op de consequenties, zoals bijvoorbeeld het aansluiten op het e-depot van Het Gelders Archief.²

De gemeente Overbetuwe heeft haar archiefbewaarplaats voor papieren archieven via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) georganiseerd bij het Gelders Archief. Deze DVO loopt tot en met 31-12-2026.

Probleemstelling

Voor digitale archieven is momenteel nog geen archiefbewaarplaats geregeld, terwijl we als organisatie al een flink aantal jaren digitaal werken en dus ook permanent te bewaren digitale informatie produceren. Dit raakt ook aan de strategische ontwikkeling van ons informatiebeheer. De voorwaarden om te kunnen overbrengen naar een e-depot moeten al tijdens de inrichtingsfase van de informatiehuishouding worden meegenomen. Het goed regelen hiervan helpt ons om de informatiehuishouding op orde te krijgen, zodat we naar wettelijke termijn zaken goed over kunnen dragen.

Het aflopen van de huidige DVO met het Gelders Archief is een natuurlijk moment om een nieuwe afweging te maken hoe wij onze archiefbewaarplaats voor zowel papieren als digitaal archief toekomstbestendig kunnen gaan organiseren en te onderzoeken wat we hier regionaal voor nodig hebben.

¹ Centraal bij beide staat het op orde brengen van de informatiehuishouding. Aansluiten op een e-depot is een van de onderdelen van het meerjarenplan dat de VNG heeft opgesteld voor de implementatie van de WOO, zie: <https://vng.nl/sites/default/files/2022-04/VNG-Woo-Meerjarenplan.pdf>.

² Informatiebeleid gemeente Overbetuwe, zie: zaaknummer 2021-009386.

Aanpak

Voor het papieren archief is in het verleden al gekozen voor uitbesteding, omdat dit duidelijke schaalvoordelen oplevert. Deze gelden des te meer voor digitale informatie. Het zelf optuigen van een e-depotvoorziening vergt een vergelijkbare beheerorganisatie als voor papieren archief. Daarom kiezen we hier ook voor een insteek waarbij we het beheer uitbesteden.

Om een gewogen keuze te kunnen maken zijn twee varianten van uitbesteding onderzocht, waarop twee partijen bevroegd zijn. Dit om te voorkomen dat we zonder verdere afweging kiezen voor een bestaande partij. Vanuit de Wet markt en overheid hebben we ook gekeken of uitbesteden aan een commerciële partij een mogelijkheid is. Gebleken is dat dit in de huidige markt geen optie is, aangezien er in de markt geen volledige beheersfunctie (inclusief beschikbaarstelling) aangeboden wordt. De meer dienstverlenende kant, bijvoorbeeld een service voor de inzage van een niet openbaar archief, hebben we bij commerciële partijen niet kunnen vinden.

Eenzijds hebben we onderzocht wat het Gelders Archief (hierna: GldA) voor ons kan betekenen, anderzijds is met het Regionaal Archief Nijmegen (hierna: RAN) gesproken of uitbesteding aan hen een optie is. Bij het Gelders Archief hebben we al geruime tijd ons fysiek archief ondergebracht. Het RAN lijkt een logisch alternatief omdat onze partnergemeente Lingewaard hier ook bij is aangesloten.

De volgende vragen zijn aan beide archiefdiensten voorgelegd:

1. Welke vormen van uitbesteding zijn mogelijk?
2. Wat zijn de voor- en nadelen van deze vormen?
3. Hoe is de informatiebeveiliging geregeld?
4. Op welke manier is het aspect duurzaamheid geregeld? (energiekosten)
5. Welke kosten staan er tegenover onderzochte opties?

1. Welke vormen van uitbesteding zijn mogelijk?

Aansluiten bij het RAN kan alleen op basis van een DVO. Deze DVO gaat uit van een totaalpakket: het beheer van overgebrachte papieren en digitale archieven en het toezicht op de niet overgebrachte archieven. Het GldA kent zowel een DVO als een variant waarbij onze gemeente kan aansluiten bij de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief (hierna: GR).

2. Wat zijn de voor- en nadelen van verschillende vormen van uitbesteding?

	GldA (GR)	GldA (DVO)	RAN (DVO)
Invloed	ja	nee	Nee
Bereikbaarheid	goed	goed	goed
Beschikbare ruimte	gegarandeerd	niet gegarandeerd	niet gegarandeerd

Invloed

Toetreding tot de GR van het GldA, betekent ook dat we zeggenschap hebben in het beleid. Deze invloed kan op positieve manier bijdragen aan strategische ontwikkeling van informatiebeheer in Overbetuwe. Vertegenwoordiging in het bestuur kan direct zijn (er neemt een collegelid plaats in het Algemeen Bestuur) of via gezamenlijke vertegenwoordiging. Vanwege aanstaande toe- en uittrekders zal de methodiek hiervoor mogelijk opnieuw bekeken worden.

In het geval van een DVO met het GldA neemt Overbetuwe een dienst af en is er geen bestuurlijke invloed, anders dan dat aan de archivaris via de archiefverordening taken worden opgedragen en dat we het Gelders Archief aanwijzen als onze gemeentearchivaris. In het geval van een DVO,

volg je het beleid van het Gelders Archief. Je hebt zelf geen invloed op het tot stand komen van dit beleid.

Het RAN vormt een bureau binnen de gemeente Nijmegen en is geen zelfstandige organisatie. Voor de uitvoering van het archiefbeheer wordt het *beleid van de gemeente Nijmegen* gevolgd. Bij afsluiting van een DVO wijzen we ook hier via de archiefverordening taken toe aan de archivaris en dienen we deze aan te wijzen als gemeentearchivaris.

Bereikbaarheid

Zowel het GldA als het RAN bevinden zich op een beperkte afstand van onze gemeente. Bereikbaarheid is alleen aan de orde wanneer inwoners zelf het de papieren archieven op locatie willen raadplegen, of niet openbaar materiaal willen inzien. Beide diensten kennen een scannen op verzoek service, waardoor voor minder recente archieven geen studiezaalbezoek meer nodig is.

Beschikbare ruimte / haalbaarheid

In het geval van toetreding tot de GR zijn de benodigde meters voor het fysieke archief gegarandeerd. GR- deelnemers krijgen in geval van ruimtenood voorrang boven partijen met wie een DVO is afgesloten. Vooralsnog is er geen sprake van ruimtetekort bij het Gelders Archief. Het RAN geeft aan dat het qua fysieke ruimte passen en meten wordt en dat het eerst zal moeten onderzoeken of het haalbaar is om onze fysieke meters nu en in de toekomst te kunnen borgen. Dit is niet op voorhand te garanderen. Hier onderkennen we een reëel risico.

3. Hoe is de informatiebeveiliging geregeld?

De e-depotvoorziening (Preservica) van het GldA is ISO/IEC 27001 Information Security Management gecertificeerd (latest revision date: 23-07-2025), zie ook: <https://preservica.com/security>. Verder is Preservica ge-audit voor Cyber Essential Plus (zie <https://preservica.com/trust-center>). Ook zijn de datacenters van Preservica gecertificeerd met ISO/IEC 27017 voor cloudbeveiliging en ISO/IEC 27018 voor privacy en gegevensbescherming in de cloud. Dit is een onafhankelijke set van beveiligingseisen, die GldA ook toepast bij aanbestedingen.

Naast certificering van Preservica en de door hen genomen technische maatregelen zijn er binnen het GldA organisatorische maatregelen t.b.v. informatiebeveiliging genomen op het gebied van toegangsbeheer, testen, werken met gescheiden omgevingen, leveranciersmanagement etc. De organisatie van informatiebeveiliging is bij de CISO van het GldA belegd. Deze zorgt in brede zin voor de informatiebeveiliging in samenwerking met een team bestaande uit o.a. ICT- en een beheerder informatiesystemen.

De e-depotopslag van het RAN is qua informatiebeveiliging gecertificeerd met het Core Trust Seal.³ Het informatiebeveiligingsbeleid wordt bepaald door de gemeente Nijmegen en deels uitgevoerd door ICT Rijk van Nijmegen (iRrvN), dat de IT levert.

4. Op welke manier is het aspect duurzaamheid geregeld? (energiekosten)

Het GldA zet zich in voor duurzaamheid. In 2025 is gekeken naar de 'ecologische voetafdruk' van de organisatie. Op basis van deze analyse, gericht op alle facetten van ons als organisatie (IT & Data opslag, Energie & Water, Afval, Materialen & Diensten, Mobiliteit, en Horeca), zijn vier duurzaamheidsthema's opgesteld waar ze zich expliciet op gaan richten de komende jaren:

- Klimaat
- Circulair
- Gezonde ketens
- Gezonde werkomgeving

³ Voor meer informatie, zie: <https://www.coretrustseal.org/>.

Binnen deze pijlers zijn ruim honderd potentiële maatregelen opgesteld om hun klimaatimpact te reduceren. Het doel voor de huidige beleidsperiode (2025-2028) is om (een gedeelte van) deze maatregelen te prioriteren en implementeren.

De leverancier van onze preservingssoftware Preservica heeft zelf ook duurzaamheidsbeleid opgesteld. EcoVadis (externe expert duurzaamheidsprestaties) heeft in april 2025 (de uitvoering van) het duurzaamheidsbeleid van Preservica getoetst en ze gewaardeerd met een 'bronze' score (top 35% van door Ecovadis onderzochte bedrijven).

Het RAN geeft aan bij de aanbesteding van een nieuwe klimaatinstallatie het aspect duurzaamheid mee te nemen. Verder wordt digitalisering ingezet als een maatregel om het fysieke archief te beschermen zodat hier een zo minimaal mogelijk beheer op nodig is.

5. Welke kosten staan er tegenover onderzocht opties?

Voor de onderzochte varianten zijn indicatief kosten opgevraagd. **Let op:** het gaat hier om de kosten van het fysiek archief én de kosten voor het aansluiten op en in gebruik hebben van een e-depot. Deze voorziening is nieuw, maar wettelijk noodzakelijk. Daarmee stijgen de kosten ten opzichte van onze huidige situatie.

Het GldA heeft een indicatieve kostenopgave verstrekt, het RAN adviseerde ons een gemeente van vergelijkbare grootte te bevragen op wat zij betalen en hoe zij de dienstverlening ervaart. De overeenkomst waaruit we het kostenoverzicht hebben gebruikt dateerde echter van 2021. De hier onder getoonde kosten zijn dus voor wat betreft GldA actueel, maar voor RAN gebaseerd op een verouderd overzicht.

Bij het vergelijken van de kosten zijn we bij GldA bij een DVO uitgegaan van twee scenario's: de kosten als we deze *nu* zouden afsluiten en de kosten over 5 jaar, wanneer we verwachten onze laatste fysieke archieven te hebben overgebracht.

Incidentele kosten

Het RAN heeft als eis dat, als we digitaal materiaal bij hen onder willen brengen, ook alle fysieke archieven bij hen worden ondergebracht. Voor verhuizing (inclusief overzetten van alle gegevens uit de collectiebeheersystemen) geven zij een kengetal van € 1000,- per m1. Dit zijn de geschatte kosten voor een totale transformatie. Dit bedrag blijft fors maar zal niet geheel ten laste van de gemeente gebracht worden. RAN neemt de startkosten die ze aan haar kant maakt voor planvorming, overleg, verplaatsing en migratie voor eigen rekening. Dit valt onder de meerjarige dienstverlening waarvoor jaarlijkse structurele bijdragen worden betaald.

In ons geval zou dit momenteel een extra incidentele investering van € 985.000,- betekenen. Wanneer we gebruik blijven maken van de diensten van het GldA zijn deze kosten niet aan de orde, omdat er niets hoeft te worden verhuisd.

Indicatieve berekening incidentele kosten per scenario

	DVO GldA	GR GldA	DVO RAN (prijspeil 2021)
Incidentele kosten	€ 0,-	€ 0,-	€ 985.000,-

Structurele kosten

Bij het GldA verschillen de kosten voor het afsluiten van een DVO en voor wat we betalen bij toetreding tot de GR. Voor de variant DVO wordt zowel voor fysiek archief als voor digitaal archief gerekend met een kostenopslag. Komende jaren zal Overbetuwe nog 300m1 papieren archief overbrengen naar de archiefbewaarplaats. Uit de berekening hieronder blijkt dat we binnen nu en 5 jaar met de DVO-oplossing duurder uit zijn dan met aansluiting bij de GR.

De bijdrage bij het RAN bestaat voor het fysieke archief uit een vaste kostencomponent. Deze meters worden berekend op basis van het totale archief (ook wat nog niet is overgebracht) met een wettelijke overbrengingstermijn tot het jaar 2000. Dit betekent in ons geval dat het gaat om 1285 m1 (waarvan 300 m1 nog over te brengen archief betreft). De kosten worden naar rato verdeeld over alle DVO-deelnemers. Daarnaast wordt er per meter archief een prijs gerekend. Deze prijs lag in 2025 op € 25,48,- per m1. Voor digitaal archief geldt momenteel een tarief van +/- € 1851,- per Terabyte (TB). Dit is ongeacht of deze gebruikt wordt voor gedigitaliseerd archief, archief dat digitaal is ontstaan, presentatie-exemplaren in een andere vorm dan het origineel of back-up exemplaren. Afhankelijk van het gevraagde beveiligingsbeleid (d.w.z. hoeveel back-ups er moeten worden gemaakt) kunnen deze kosten nog verder oplopen.

Indicatieve berekening structurele kosten (excl. Prijsinflatie) diverse scenario's

Scenario	DVO GldA (2030)	GR GldA	DVO RAN
Meters	1285 m1	1285 m1	1285 m1
prijs/m	€ 149,18	€ 145,52	€ 25,48
Bijdrage vaste kosten	Nvt	Nvt	€ 109.288,- ⁴
Totaal fysiek	€ 191.696,-	€ 186.993	€ 142.030,-
Inwoners	48.919 inw	48.919 inw	48.919 inw
Prijs/inwoner	€ 1,49	€ 1,32	Nvt
Totaal e-depot ⁵	€ 72.889,-	€ 64.573,-	€ 1.851,- ⁶
Kosten per (extra) TB	€ 500,- / TB	€ 500,- / TB	€ 6.800,- / TB ⁷
	€ 264.585,-	€ 251.655,-	€ 150.681,-

Totaal structurele + incidentele kosten per scenario

Scenario	DVO GldA (2030)	GR GldA	DVO RAN
Incidenteel	€ 0,-	€ 0,-	€ 985.000,-
Structureel	€ 264.585,-	€ 251.655,-	€ 150.681,-
Totaal	€ 264.585,-	€ 251.655,-	€ 1.135.681,-

De incidentele kosten die we maken als we een DVO met het RAN zouden afsluiten zijn hoog. Pas na 10 jaar zou dit bedrag opwegen tegen de kosten die we bij GldA maken. Daarnaast betalen we bij het RAN direct per Terabyte (TB) voor alle digitale bestanden, dus ook voor gedigitaliseerd archief en eventuele back-ups. Eén back-up verdubbelt deze kosten, bij twee back-ups betalen we dan al € 5.100,- per TB. Bij het GldA worden deze TB niet meegerekend in de e-depotkosten.

⁴ We brengen 1285 m1 in. Op het totale aantal m1 dat het RAN voor andere gemeenten beheert is dat $(1.285/10.374) \times 100 = 12,4$ %. De structurele kosten bedroegen in 2021 € 882.305,- voor alle DVO-deelnemers samen. Daarvan zou dus 12,4 % voor onze rekening komen.

⁵ De eerste TB ruimte bij het Gelders Archief is meegerekend in deze prijsstelling.

⁶ Bij RAN betalen we direct per TB, dus ook de eerste TB, die bij het GldA bij de prijs inbegrepen is.

⁷ Dit is ongeacht of deze ruimte gebruikt wordt voor gedigitaliseerd archief, archief dat digitaal is ontstaan, presentatie-exemplaren in een andere vorm dan het origineel of back-up exemplaren. Bij GldA is de ruimte voor presentatie-exemplaren van fysiek archief dat is gedigitaliseerd inclusief back-up verdisconteerd in de prijs voor fysiek archief. Het overzetten van gedigitaliseerd archief zou bij een keuze voor RAN dus direct tot meerkosten gaan leiden.

Ten opzichte van de huidige kosten, zullen we (ongeachte de keuze) op het moment van volledige overbrenging van papieren documenten en aansluiting op het e-depot jaarlijks +/- € 100.000 meer kwijt zijn voor onze archiefbewaarplaats.

Interne kosten

Behalve het verzorgen van de feitelijke verhuizing van archiefbescheiden in geval van een keuze voor RAN, zijn er geen noemenswaardige verschillen in de kosten (lees verschil in inzet van eigen uren) voor de reguliere taken die vanuit Overbetuwe gemaakt moeten worden voor overbrengen en/of vernietiging.

Conclusie

Overzicht voor- en nadelen per scenario

Scenario	DVO GldA (2030)	GR GldA	DVO RAN
Bereikbaar	+/-	+/-	+/-
Beschikbaarheid ruimte gegarandeerd	Nee, GR deelnemers hebben voorrang	Ja	Nee, moet onderzocht worden of capaciteit er is
Informatieveiligheid	+	+	+
Duurzaamheid	++	++	+
Zeggenschap/ invloed	-	+	-
Kosten (scenario's vergeleken)	-	+	--
Beste toekomstbestendige keuze	+/-	++	-

Wij adviseren u om voor onze archiefbewaarplaats en toekomstig e-depot een verzoek tot aansluiting te doen bij de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief. Wij geven dit advies op basis van de volgende argumenten. Een hele belangrijke is, dat dit het enige scenario is, waarin er een garantie is dat ons beheer voor de toekomst geregeld is. Bovendien hebben we invloed en zeggenschap op het beheer van onze archieven. Het Gelders Archief besteedt veel aandacht aan het faciliteren van een duurzaam digitaal archief. Daarnaast vallen de kosten bij deelname aan de GR het laagst uit, waardoor de toekomstige meerkosten lager uitvallen dan bij de andere scenario's.

Financiële impact

	2028	2029	2030
Jaarlijkse bijdrage	€ 251.665	€ 251.665	€ 251.665
Raming 2026	€ 146.256	€ 146.256	€ 146.256
Verschil	- € 105.409	- € 105.409	- € 105.409
Dekking in Kadernota 2027	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Resterend tekort	- € 30.409	- € 30.409	- € 30.409